

ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОН

Ижтимоий-сиёсий газета

№ 123 (912), 2023 йил 22 июнь, пайшанба

ИННОВАЦИОН ЁНДАШУВЛАР

НОДИР МЕТАЛЛАР ВОДИЙСИ

ҚАНДАЙ ТЕХНОЛОГИЯЛАР АСОСИДА ДУНЁДА МУҚОБИЛИ БЎЛМАГАН ТАЖРИБА МАЙДОНИГА АЙЛАНМОҚДА?

Молибден, вольфрам, индий, рений, палладий, платина, галлий, таллий... Бу ер қатламда жуда кам учрайдиган элементларнинг шартли номи. Улар 70 дан ортиқ металлдан иборат. Деярли барчаси тарихи мураккаб маъданларда учрайди, юқори қиймати билан ажралиб туради. Масалан, калифорний-252 металнинг атиги бир грамма миллион долларга баҳоланган. Унинг бу даражада қимматлиги ноёблиги билан изоҳланади. Бутун дунёда атиги 5 грамм атофидида калифорний-252 ни топиш мумкин экан. Қолаверса, бу металл сунъий равишда бир мартагина 1958 йили яратилган. У радиоактивлиги билан ажралиб туради. Парчаланиш даврида жуда катта миқдорда энергия ажралиб чиқади.

Анча мураккаб жараёнлар натижасида олинувчи осмий метали етти изотопдан иборат. Ҳар бири турли масса рақамларига эга — 184 дан 192 гача,

185 ва 191 бундан мустасно. Энг оғир 192 изотоп табиий осмий умумий ҳажмининг 41 фоизини, 187 изотоп эса атиги 1,6 фоизини ташкил этади. Нархлари ҳам шунга яраша. Ҳар бир грамма 200 минг долларгача етиб боради.

Бу руйхатни яна давом эттириш мумкин. Ноёб металлларнинг аксарияти тоғ жинсларида мураккаб бирикма сифатида учрайди. Шу боис, уларни ажратиб олиш учун замонавий технологиялар, кучли билм ҳамда юксак малака талаб этилади. Бугунги кунда "Олмалик кон-металлургия комбинати" АЖнинг 7 та нодир ва камёб маҳсулот бўйича ишлаб чиқариш технологиясига оид муаллифлик ҳуқуқига эгаллиги унинг илмий-муҳандислик салоҳиятидан далолат беради.

Бугунги кунда техноген чiqиндиларни қайта ишлаш муаммоси бутун дунёни ташвишга солмоқда. Мамлакатимиз ҳам бундан мус-

тасно эмас. Жумладан, Олмалик кон-металлургия комбинатида ҳам мутахассислар узоқ вақтдан бери чiqиндилардан фойдаланиш йўлини излаб келган. Фақат кейинги йилларда бу борада муқобили бўлмаган тажрибага эга бўлинди.

2020 йил июнь ойида комбинатда илк бор софлиги 99,4 фоиздан кам бўлмаган палладий кукуни олинди. Бунинг учун 17 та технологик жараёни бажаришга тўғри келди. Ўтказилган тадқиқотлар асосида паст концентрацияли электротлит эритмаларидан юқори тозаликка эга бўлган соф палладий кукунини ажратиб олишнинг янги технологияси ишлаб чиқилди. Самарадорлик ҳам чакки эмас, 80 фоизни ташкил этди.

Давоми 4-бетда

2023 9-IYUL O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI PREZIDENTI SAYLOVI

Газетамизнинг бугунги сонида Ўзбекистон "Адолат" социал-демократик партиясидан Ўзбекистон Республикаси Президентлигига номзод Робахон Маҳмудованинг сайловолди ташвиқоти бўйича мақола чоп этилмоқда. Мазкур мақола Ўзбекистон Республикаси Президентлигига номзодларга сайловолди ташвиқоти учун ажратилган бепул нашр майдони доирасида эълон қилиняпти.

3-бетга қаранг.

ЎЗАРО МУНОСАБАТЛАРНИНГ РИВОЖЛАНИШИ ИККИ ХАЛҚ МАНФААТЛАРИГА ХИЗМАТ ҚИЛАДИ

Эроннинг етакчи оммавий ахборот воситалари олий даражадаги Ўзбекистон — Эрон саммити ҳақида

Ўзбекистон Президенти Шавкат Мирзиёевнинг 18 июнь куни Эронга расмий ташрифи ушбу мамлакатнинг етакчи ошма ва электрон оммавий ахборот воситалари ҳамда таҳлил ҳамжамияти томонидан кенг ёритилаётир.

Ташриф кунлари Эроннинг етакчи ОАВда Ўзбекистоннинг замонавий ривожланиши ва Эрон — Ўзбекистон муносабатларига бағишланган туркум ахборот-таҳлилий мақолалар эълон қилинди.

Жумладан, "Tehran Times" газетасида чоп этилган мақолаларда Ўзбекистон бугун тубдан ўзгаргани алоҳида таъкидланган. Давлат раҳбари томонидан жамият ҳаётининг барча жабҳаларини модернизация қилишга қаратилган, узоқ муддатли истиқболда мамлакатнинг барқарор ривожланишини таъминлайдиган кенг қўламли ҳамда ўзаро боғлиқ ислохотлар мажмуи ҳаётга татбиқ этилмоқда.

Амалга оширилаётган ўзгаришлар 2021 йилгача мамлакатни ривожлантиришнинг устувор йўналишлари бўйича Ҳаракатлар стратегияси ва Янги Ўзбекистоннинг 2022-2026 йилларга мўлжалланган тарақиёт стратегиясида ўз ифодасини топган. Ислохотлар "Ҳаракатлар стратегиясидан — Тарақиёт стратегияси сари" таъмоилига асосланади. Шунингдек, мақолаларда мамлакатнинг 2023 йил 1 майдан кучга кирган янгилашган Конституциясининг асосий қоидалари чуқур таҳлил қилинган.

Давоми 2-бетда

АДАБИЙ ДЎСТЛИК — АБАДИЙ ДЎСТЛИК

Жозибадор

100 ЖИЛДЛИКНИНГ ЖИЛОЛАРИ

Шу кунларда пойтахтимизда ТУРКСОЙ — Халқаро туркий маданият ташкилоти ташкил топганининг 30 йиллиги тантаналари бўлиб ўтди. ТУРКСОЙ томонидан ўтказиб келинаётган йирик анжуманлар маданият ва санъат соҳасини қўллаб-қувватлаш ва ривожлантириш билан бир қаторда, халқларимиз ўртасидаги қардошлиқ ришталарини мустаҳкамлашга хизмат қилмоқда.

Маълумки, шу йил баҳорда ана шу ҳамкорликнинг амалии самараси сифатида юртимизда "Туркий адабиёт дурдоналари" деб номланган 100 жилдлик китоблар туркуми нашр этилди. Ушбу туркумга Ўзбекистон, Туркия, Қозоғистон, Қирғизистон, Озарбайжон, Туркменистон ва Венгрия давлатларидан жами 450 дан зиёд мумтоз ва замонавий шоир, адибу мутафаккирларнинг асарлари киритилгани қувонарлидир.

Жаҳоннинг энг пешқадам аллома ва адиблари мумтоз ҳамда замонавий туркий тили адабиётларнинг 1010 муаллифи яратган бадиий сўз жавоҳирларини жамлаган ушбу 100 жилдликка юқори баҳо бермоқда. Мазкур ажойиб антологияни нашрга хозирлаган масъул ижодкорлардан бири сифатида унинг мағзи, мундарижасига мухтасар тўхталишга жазм этдим.

Давоми 6-бетда

30 июнь — Ёшлар куни

ШИЖОАТЛИ ЁШ ТАДБИРКОРЛАР

ИҚТИСОДИЁТ РИВОЖИНИ ЮКСАК ПОҒОНАГА ОЛИБ ЧИҚАДИ

Юртимизда 30 июнь — "Ёшлар куни" муносабати билан "Ёшлар ойлиги" эълон қилиниб, турли тадбир ҳамда лойиҳалар, хусусан, интеллектуал танловлар, учрашувлар, спорт мусобақалари, гала концертлар ўтказилмоқда.

Давоми 5-бетда

www.yuz.uz

yuz.uznews

yuz_official

yuz.uz_news

ЯНГИ ТИЗИМ — АМАЛДА

Бир йигитни ўқитсанг бир инсонга, бир аёлни ўқитсанг, бутун миллатга таълим берган бўласан, деган ҳикмат бор.

УШБУ МАТЕРИАЛНИ ЛОТИН ЁЗУВИГА АСОСЛАНГАН ЎЗБЕК АЛИФБОСИДА ЎҚИШ УЧУН МАЗКУР QR-КОДНИ СКАНЕР ҚИЛИНГ.

ХОТИН-ҚИЗЛАР ҲАЁТИ ВА ТАҚДИРИНИ ЎЗГАРТИРИБ ЮБОРГАН ИМКОНИАТ

ОРЗУМ УШАЛИШИ КАМИДА 5 ЙИЛГА ТЕЗЛАШДИ

Мафтуна УМАРАЛИЕВА, Наманган давлат педагогика институтининг таълим-тарбия назарияси ва методикаси йўналиши магистранти:

— Бакалаврни тамомлаш арафасида турмушга чиқдим. Шунга қарамай, магистратурага ҳам кириш мақсади бор эди.

Йилга кечиктириб туриш ҳақида қарор қилиб бўлгандим. Яъни турмуш ўртоғим ўқишни тамомлаб, ишлаш бошлаганидан кейин ўқийман, деган фикрга келгандим.

Яқинда фарзандли бўлдим. Минг шүкрки, оиламнинг кўмаги билан ўқишимни ҳам қўйналмасдан давом эттирдим.

МАГИСТРАТУРАДА ЎҚИШДАН УМИДИМНИ УЗГАНДИМ

Азиза ЗАРИПОВА, Ўзбекистон Миллий университети инглиз тили лингвистикаси йўналиши магистранти:

— Магистратурада ўқишдан умидимни узиб бўлгандим. Чунки ёш оиламиз, мендан ташқари ҳам контрактда ўқийдиганлар бор.

имтиёз шарофати билан ўқийётган хотин-қизлар ҳисобланади. Бирор сабаб билан йиғилишиб қолсақ, албатта, давлатимиз берган бу имкониятни эсласамиздан тарқалмаймиз.

БОЛАЛИКДАН НИЯТ ҚИЛАР ЭДИК

Шодиёна БЕКНАЗАРОВА, Қарши давлат университети ўзбек филологияси йўналиши магистранти:

— Болалиқдан бирга улғайган Нигора исмли дугонам бор. Бир маҳаллада яшаб, мактабда бир синфда ўқидик.

Ниятимиз холис экан, университетга бир йўналишга кириш насиб этди. Тўртинчи курсга келиб, Нигора ҳам, мен ҳам турмушга чиқдик.

Ана шундай кунларнинг бирида кўнглимни бутунлай ёриштириб юборган қарорни эшитдим.

Жонибек АЛИЖОНОВ, журналист

ҲАМКОРЛИК

ИЛМСЕВАР АВЛОД УЧУН ҚУЛАЙ МАЙДОН

Шу кунларда Россия Федерацияси Қозон федерал университети ва Ажиниёз номидаги Нукус давлат педагогика институтининг ўртасида тузилган ҳамкорлик шартномаси асосида Нукус тумани ҳудудидаги “Ҳайвонқалъа” ёдгорлик мажмуасида халқаро археологик экспедиция ишлари ўтказилмоқда.

УШБУ МАТЕРИАЛНИ ЛОТИН ЁЗУВИГА АСОСЛАНГАН ЎЗБЕК АЛИФБОСИДА ЎҚИШ УЧУН МАЗКУР QR-КОДНИ СКАНЕР ҚИЛИНГ.

экспедицияда Татаристон Республикаси Археология институтининг олимлари, шу билан бирга, Россия, Қозғистон олий таълим муассасалари, илмий-тадқиқот марказларидан 20 дан ортиқ мутахассис, Нукус давлат педагогика институтининг тарих факультети профессор-ўқитувчилари ҳамда талаба ёшлари иштирок этмоқда.

— Бу ерда қазилган ишлари 2014 йили бошланган эди, — дейди Татаристон Республикаси Археология институтининг катта илмий ходими Шамил Амиров.

— Халқаро кўламада ўтказилаётган ушбу экспедиция институт базасида

ташқил этилмоқда, — дейди Ажиниёз номидаги Нукус давлат педагогика институтининг тарих факультети декани Маман Сариев.

Қазилган ишларида талаба ёшлари миз чет эллик олимларнинг аудиторияда ўтган дарсларини амалиётда сынаб кўрмоқда.

Минажатдин ҚУТЛИМУРАТОВ, “Янги Ўзбекистон” муҳбири

ЁШЛАР ОЙЛИГИ

ШИЖОАТЛИ ЁШ ТАДБИРКОРЛАР

ИҚТИСОДИЁТ РИВОЖИНИ ЮКСАК ПОҒОНАГА ОЛИБ ЧИҚАДИ

Бошланиши 1-бетда

Ушбу ойлик ёшларни юртимизда амалга оширилаётган ислохотларга дахлдорлик, Ватанга садоқат, миллий ва умуминсоний қадриятларга ҳурмат руҳида тарбиялаш, давлат ва жаҳият ҳаётининг турли соҳаларида катта ютуқларга эришган ва бугунги кунда ёшларга намуна бўлаётган замонамиз қаҳрамонлари билан учрашувлар,

Марафон спикерларидан бири, тадбиркор Ҳасан Мамасаидовнинг қайд этишича, аслида, муваффақият тажрибанинг, тажриба эса хатоларнинг натижаси.

УШБУ МАТЕРИАЛНИ ЛОТИН ЁЗУВИГА АСОСЛАНГАН ЎЗБЕК АЛИФБОСИДА ЎҚИШ УЧУН МАЗКУР QR-КОДНИ СКАНЕР ҚИЛИНГ.

китобхонлик, шеърят ва наср кечалари, мушоиралар ўтқизилиши ва ижодкорларни кашф этишга қаратилган.

“Ёшлар — келажакимиз” жамғармаси ҳам ойлик доирасида бир қанча лойиҳаларга старт берди.

“Бизнес марафон” — ёшлар учун билимлар манбаи

“Ёшлар ойлиги” доирасида ўтказилиши аънанавий тусга кирган “Бизнес марафон”нинг тўртинчи мавсумига старт берилди.

Бинобарин, республикамизда фаолият кўрсатаётган энг илгор тадбиркорлар иштирокидаги ушбу марафон ўзаро тажриба алмашиш, бизнес ва тадбиркорлик фаолиятига замонавий технологиялар, инновацион ишланма-

тадбирлар эса жаҳиятнинг, мамлакатнинг, иқтисодиётнинг янги поғонага чиқишига замин яратди.

“Агрохакатон” иқтидорли ёшларни бирлаштиради

Жамғарма фаолияти ёшларнинг бизнес ташаббуслари, стартаплари, ғоялари ва лойиҳаларини рўёбга чиқаришга кўмаклашишдан ташқари, ўз бизнесига эга ва эндиликда дунё бозорларини забт этишга ҳаракат қилаётган ёш тадбиркорлар учун ҳам турли имкониятларни тақдим этади.

“Ёшлар — келажакимиз” жамғармаси ҳам ойлик доирасида бир қанча лойиҳаларга старт берди. Улар орқали ҳозирга қадар беш мингга яқин ёшлар камраб олинди.

лоқ ҳўжалиги соҳаси самарадорлигини янада яхшилашга хизмат қилувчи энг истиқболли ғоя ва стартапларни қўллаб-қувватлаш мақсадида ўтказилади.

— Бизнес марафоннинг тўртинчи мавсумини ҳам бошлаб олдик ва у айнан ёшларимизнинг талаб-истакларига асосан давом эттириб келинмоқда.

Марафондан ёшларнинг қўнгли тўлаптами, улар учун бу лойиҳа қай даражада фойдали, мазмунли ва саволлар билан тадбирда иштирок этаётган ёшлар вакилларига мурожаат қилдик.

Билим ва тажриба платформаси

Жамғарма ёшлар ойлиги доирасида фақат ушбу тадбирлар билан чекланиб қолгани йўқ.

Хулоса ўрнида айтиши керакки, ёшлар учун улар билан бирга ишлаш орқали ислохотлар самарадорлигини янада ошириш мумкин бўлади.

Нодира ҚУРБОНБОЕВА, журналист

